

Kunnskapsdepartementet

Saksbehandler **Joachim Majambere**

Vår dato 15.10.2015

Vår referanse 2015/234

Deres dato 16.06.2015

Deres referanse 15/3114

Høring – NOU 2015:8 Fremtidens skole – fornyelse av fag og kompetanser

Høringsuttalelse fra Foreldreutvalget for grunnopplæringen (FUG)

Kompetanser i fremtidens skole

- Kompetanse i å lære (metakognisjon og selvregulert læring)

Dette ser flott ut slik det er beskrevet i utredningen, men Foreldreutvalget frykter at det er for ambisiøst for mange elever. Utvalget mener det allerede er en del metakognisjon i dagens læreplaner, og at dette dessverre er blant de elementene som fungerer dårlig i praksis.

De øvrige kompetanseområdene finner utvalget uproblematisk.

Fagfornyelse og læreplanmodell

Foreldreutvalget er generelt positiv til utredningens anbefalinger og forslag under kapittel 4: Læreplanmodell. Vi støtter utredningens forslag om:

- At det bør skapes en helhet rundt læringsaktivitetene i skolen (gjennom både vertikal og horisontal sammenheng) og en tydelig progresjon i fag og gjennom skoleforløpet. Dette vil gjøre det lettere for lærere å vurdere måloppnåelsen hos elevene. Dette vil også gi eleven bedre forståelse av forventninger og et bedre grunnlag for å vurdere sin egen innsats målt mot tydelig uttrykte forventninger.
- Mer vektning av sosial og emosjonell kompetanse enn det det er gjort i nåværende læreplanverk. Læring forutsetter evne til å etablere gode relasjoner til og samhandling med medelever og lærere.
- Å få på plass like nasjonale vurderingskriterier og en mer realistisk og rettferdig sluttvurdering i fag. Foreldreutvalget mener at det må bli bedre samsvar mellom standpunkt karakterer og eksamens karakterer. Det bør innskjerpes at det ikke brukes erstatninger for karakterer på barnetrinnet.

Foreldreutvalget ønsker at lokalt gitt muntlig eksamen avvikles og erstattes av sentralt gitt skriftlig eksamen i flere fag.

Undervisning og vurdering

Foreldreutvalget støtter at eksamensordningen bør utredes, men dette arbeidet bør gjøres av et bredt sammensatt utvalg.

Foreldreutvalget har tidligere uttrykt bekymring for vurderingspraksisen, da denne ser ut til å være skole- og læreravhengig. Vi støtter at problemet løftes i NOU 2015:8, og håper at skolemyndighetene og skoleeierne snarest mulig tar tak i dette.

Foreldreutvalget støtter at man arbeider videre med utvikling av underveisvurderingen, og tar det som en selvfølge at foreldrene også i fremtiden involveres i dette.

Implementering

Foreldreutvalget støtter forslagene om at:

- Det utvikles en overordnet strategi for innføring av fornyet innhold i skolen som beskriver aktørene på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå, og hva som forventes av dem, samt en fremdriftsplan som viser de ulike fasene og virkemidlene i implementeringsarbeidet.

Foreldreutvalget understreker at foreldre skal være aktører på alle nivå, og at fremdriftsplanen også inneholder beskrivelse av hvordan dette sikres.

- Det gjøres en gjennomgang av kvalitetsvurderingssystemet for å vurdere hvilke områder det er behov for å videreutvikle, herunder verktøy for å vurdere elevenes læring og støtte til skolebaserte vurderingsprosesser.

I dette arbeidet bør også foreldrenes rolle i elevenes læring gjennomgås. Foreldre opplever at dagens skole har ulike og av og til uklare forventninger. Mange opplever at de må arbeide utfyllende til skolens undervisning, spesielt gjennom leksearbeidet.

Andre innspill som ikke er dekket av stikkordene over

Foreldreutvalget har fulgt arbeidet med NOU 2015:8 med stor interesse. Vi er tilfreds med åpenheten i utviklingen av dokumentet, og har satt stor pris både på blogg og de møter vi har vært invitert til underveis.

Tilpassing til den enkelte elev også bør innebære en norm for lærertetthet. Foreldreutvalget vil at det innføres en maksimumsgrense for antall elever per lærer satt på skolenivå og mener at øvre grense på skolenivå i grunnskolen skal settes til 15 elever per lærer.

FORELDREUTVALGET FOR GRUNNOPPLÆRINGEN

NOU 2015:8 anser at de fleste skoler i Norge i dag arbeider godt systematisk med det psykososiale skolemiljøet (s. 76). Med tanke på Elevundersøkelsens tall, samt en rekke andre undersøkelser, ikke minst NOU 2015:2 – Å høre til, stiller Foreldreutvalget seg noe undrende til denne analysen. Vi vil derfor uttrykke håp om at fremtidens skole setter fokus på arbeid for et godt psykososialt miljø og et reelt samarbeid med foreldrene om dette.

Foreldreutvalget savner en omtale av foreldrene som en viktig faktor for elevens innsats, læring og måloppnåelse. Foresatte spiller en stor rolle for elevenes motivasjon og trivsel, og derfor elevenes læringsutbytte.

- Foreldre betyr mye for elevenes læringsutbytte og er en viktig ressurs for skolen i arbeidet med å sikre et godt psykososialt læringsmiljø. Om foreldrene snakker positivt om læring og skole overfor sine barn, fremmer det læring ved at skolen oppfattes som positiv og viktig. Skolen som legger forholdene til rette for at foreldrene skal være godt orienterte og delta i virksomheten, bidrar til at foreldrene blir mer aktive i å støtte opp om barn og unges skolehverdag.
- I innstillingen (S.nr. 185 2008-2009), uttaler KUF-komiteen: *”Derfor mener komiteen at kompetanse om samarbeid mellom hjem og skole også må styrkes i lærerutdanningen. Lærernes holdning, evne til å gi elevene tilpasset opplæring og kompetanse til å møte foreldre med ulike bakgrunn er avgjørende for utjevning av sosiale forskjeller”*. Betydningen av skolens samarbeid med hjemmet blir også lagt stor vekt på i Ungdomsmelding, St.m. 22 (2010-11) *Motivasjon - Mestring – Muligheter*.
- Skole og hjem har et felles mål: Å utstyre barna med de nødvendige redskaper for best mulig å møte skolehverdagen og arbeids- og samfunnsliv. Skole og hjem påvirker hverandre gjensidig i en grad som gjør at det oppstår kvalitative forandringer hos begge. Dette fordrer et samarbeid hvor foreldrene og lærerne utfyller hverandre og har innflytelse på hverandres praksis. Som en følge av dette kan ikke vurdering for læring ikke være utelukkende en prosess mellom elev og lærer.

I den kommende finske læreplanreformen (LP2016) er foresattes medvirkning et viktig element. Med hjemmene inkludert i arbeidet for en

felles forståelse av læremålene, får skolen et svært viktig bidrag i arbeidet. Foreldreutvalget peker på noen viktige elementer i den nevnte læreplanreformen, som berører hjem-skole-samarbeid:

- Foreldrenes deltakelse og muligheten til å være med i skolearbeidet og utvikle det, er en sentral del i skolens virksomhetskultur.
- For å kunne oppfylle sin rolle, må foreldrene få informasjon om deres barns læring og utvikling. Foreldre skal også informeres om sentrale spørsmål som gjelder undervisning, herunder læreplanen, målet for elevene, arbeidsmiljø, arbeidsinnsats og vurdering.
- Når en elev har behov for ekstra støtte, øker betydningen av samarbeidet mellom hjemmet og skolen. Skolepersonalet skal kjenne til de lover og bestemmelser som gjelder samarbeidet med foreldrene i tilknytning til nødvendig støtte. Å bedømme elevens utvikling og behov for støtte og å planlegge støtten skal inngå i det regelbundne samarbeidet mellom hjem og skole.

Foreldreutvalget er ikke i tvil om at egenskaper ved hjemmet også i fremtiden vil påvirke elevenes muligheter til å lære og skolens arbeid for å bidra til sosial utjevning, om dette skal være et mål også ved fremtidens skole.

Med vennlig hilsen

Elisabeth Strengen Gundersen
Leder av Foreldreutvalget for grunnsopplæringen

Gro Hexeberg Dahl
Kontorsjef